

Původ – domácí základ

geometrický styl z Řecka → Balkán → kalenderberská kultura
→ Apulie → Etruskové → východní Přiaľpí
→ západní řecké kolonie → Galie → J Německo
→ řecké černomořské kolonie → Skýtové → Podunají

3 okruhy – západohalštatský okruh – halštatská mohylová kultura, bylanská kultura
– východohalštatský okruh – horákovská kultura, kalenderberská kultura
– lužický okruh – platěnická kultura, kultura pomořská/obličejových uren

- východohalštatský okruh – vysoké tvary, vyšší hrdlo, výrazné členění
malba červená, tuhování, tmavší tóny
- západohalštatský okruh – sevřenější tvary, nízké hrdlo
malba černá a černobílá, přísně geometrická výzdoba
- lužický okruh – hlubší místní tradice
plastická a rytá výzdoba, malba častěji jen ve Slezsku

HALŠTATSKÁ MOHYLOVÁ KULTURA

- starší stupeň – tvary – velmi nízké etážovité hrdlo, koflík s hrotitým dnem, hluboká terinovitá mísa, mělký talíř s vyklenutým dnem
– výzdoba – obrvení linií, girlandy, vodorovné žlábkování hrdla, meandr
- mladší stupeň – tvary – kulovité tvary, mísa se zalomenými stěnami, hrotité ucho
– výzdoba – rastrování, rozety z důlků, červenočerná malba, tuhované rozety a hvězdice na dnech
- průběžné tvary – mísa se zataženým okrajem, hrnec se vpichy pod hrdlem

BYLANSKÁ KULTURA

- starší stupeň – tvary – hluboká terina s nízkým hrdlem, štíhlá vysoká zásobnice, ploché členěné mísy
– výzdoba – vlešťování, malba vzácně
- střední stupeň – tvary – snižování tvaru, baňaté zásobnice, talíře s přehnutým okrajem, koflík s vyšším hrdlem, terina s hrotitým uchem, výduť hlubokých mís klesá až splývá se dnem
– výzdoba – vrchol malování, černá, červená a žlutá, geometrické vzory
- mladší stupeň – tvary – měkčí linie, stlačené tělo a vysoké lahvovité hrdlo, koflík s hrotitým uchem

PLATĚNICKÁ KULTURA

- počáteční stádium – tvary – amforovitá zásobnice vycházející ze slezského osudí, široká trojdílná profilace drobné keramiky
– výzdoba – tradiční technika přizpůsobená geometrickému slohu, vodorovný svazek rýh na hrdle, žlábkování, oblouky

- vrcholné stádium – tvary – vysoké trojčlenné zásobnice, bylanské vlivy – talíře s přehnutým okrajem, mísy s výdutí u dna
 - výzdoba – jazykovité pupky, kombinace plastické a ryté výzdoby, tuhování, linie důlků a vpichů

KALENDERBERSKÁ KULTURA

- keramika s tuhovaným červeným povrchem

HORÁKOVSKÁ KULTURA

- počáteční stádium – tvary – amforovitá zásobnice vycházející z podolské zásobnice, nezdobené cibulovité osudí, mísa se zataženým žlábkovaným okrajem
 - výzdoba – tuhování jen u okraje, počátky vlešťování
- klasické stádium – tvary – podunajská varianta amforovité zásobnice, trojčlenná amforovitá nádoba, límcový okraj – jihočeský vliv, bylanské talíře, osudí s jedním uchem, stupňovité mísy
 - výzdoba – rytí, žlábkování, lišty, tuhování, černá malba výjimečně na bílé engobě – pásy, mřížky, V ornamenty, drobné geometrické tvary pod platěnickým vlivem, od 6. stol. Ozubené kolečko
- vrcholné stádium – tvary – mizí trojčlenná profilace, mísy s vykrajovaným límcem
 - výzdoba – svislá žebra, rastr, tuhování, vlešťování, ozubené kolečko, vrchol malování, vzestup plastické výzdoby

KULTURA VEKERSZUG

- rýhovaná mísa s vlnitým okrajem, džbánky, dvojkónické tvary, dotáčení na kruhu (dříve než časně laténské zboží braubašského typu)

POZDNÍ HALŠTAT – ČASNÝ LATÉN

- tvary – mizí amforovité zásobnice, lahvovitá osudí, hrncovité nádoby s lištou, kónické a zatažené mísy, situly, tuha v keramické hmotě, dotáčení na kruhu (mísy braubašského typu)
- výzdoba – ústup malby a rytí, vrchol plastické výzdoby, tuhování hrdla, ozubené kolečko, rastr, vlešťování, kolek

importe – Kadaň-Jezerka, Plzeň-Roudná, Radovesice, Závist
kultovní keramika – Burkovák

Literatura:

- Alfawicka, S. 1970: Ceramika malowana okresu halsztackiego w Polsce. Wrocław.
Filip, J 1936 – 7: Popelníková pole a počátky doby železné v Čechách. Praha.
Pleiner, R. (ed.) 1978: Praveké dějiny Čech. Praha.
Podborský, V. (ed.) 1993: Praveké dějiny Moravy. Brno.
Siegfried – Weiss, A. 1979: Zur Dekorsyntax der bemalten Bylaner-keramik. AR XXXI, 265 – 274.